

Vragen door de leden der Kamer gesteld overeenkomstig artikel 140 van het Reglement van Orde, en de daarop door de regering schriftelijk gegeven antwoorden

9

Schriftelijke vragen van het lid **Van de Beeten** (CDA) op 22 mei 2007 medegedeeld aan de ministers van Justitie en van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties.

1
Bent u bekend met het voornemen binnen de rechterlijke macht een leidraad *Toelaatbaarheid van nevenfuncties* tot stand te brengen?

2
Is u bekend door wie en op welke wettelijke grondslag zulks gebeurt?

3
Acht u het aanvaardbaar, dat in een dergelijke leidraad regels worden gesteld over het lidmaatschap van de Eerste Kamer, provinciale staten, gemeenteraden en andere vertegenwoordigende lichamen?

4
Bent u bereid te bevorderen dat zulks niet gebeurt?

5
Bent u bereid om de in te stellen commissie die de Grondwet nader beziet te verzoeken in algemene zin verenigbaarheden en onverenigbaarheden met het lidmaatschap van staatsorganen en

vertegenwoordigende lichamen in haar beschouwing te betrekken?

Antwoord

Antwoord van de heer **Hirsch Ballin** (minister van Justitie) mede namens mevrouw **Ter Horst** (minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties). (Ontvangen 9 juli 2007)

1
Ja.

2
Momenteel wordt in opdracht van de presidentenvergadering en de Nederlandse Vereniging voor Rechtspraak door een werkgroep een leidraad voorbereid over de toelaatbaarheid van nevenfuncties van rechterlijke ambtenaren, die werkzaam zijn bij de gerechten. Oogmerk van de leidraad is om de (voorzitters van de) gerechtsbesturen een richtsnoer aan te reiken ten behoeve van de door hen te verrichten beoordeling of in een bepaald geval het vervullen van een nevenbetrekking door een rechterlijk ambtenaar ongewenst is. Deze beoordelingsbevoegdheid wordt thans impliciet ontleend aan artikel 44, tweede lid, van de Wet rechtspositie rechterlijke ambtenaren (Wrra), waarin voor rechterlijke ambtenaren de verplichting is

opgenomen om de functionele autoriteit (het gerechtsbestuur) kennis te geven van hun nevenbetrekkingen, in samenhang met de artikelen 46c, eerste lid, onderdeel a, en tweede lid, en 46o, tweede lid, van de Wrra, die voorzien in de bevoegdheid voor de president van het gerecht (de voorzitter van het gerechtsbestuur) om een waarschuwing te geven of een verzoek om strafontslag te doen. Bij de Tweede Kamer is op dit moment aanhangig een voorstel van wet tot wijziging van de Wet rechtspositie rechterlijke ambtenaren in verband met enkele aanvullingen op de regeling inzake de nevenbetrekkingen van rechterlijke ambtenaren en rechterlijke ambtenaren in opleiding gedurende de binnenstage (Kamerstukken II 2004/05, 29 937, nr. 2). Dit wetsvoorstel voorziet er onder meer in dat in artikel 44 van de Wrra de beoordeling van nevenbetrekkingen uitdrukkelijk wordt geregeld en de bevoegdheid daartoe in het geval van bij een gerecht werkzame rechterlijke ambtenaren wordt toebedeeld aan de voorzitter van het gerechtsbestuur. Ik streef ernaar u zo spoedig mogelijk te informeren.

3
De beoordeling van de aanvaardbaarheid van een

nevenbetrekking geschiedt aan de hand van de in artikel 46c van de Wrra neergelegde normen (verwaarlozing van het ambt, de ambtsbezigheden of de ambtsplichten; ernstig nadeel aan de goede gang van zaken bij de rechtspraak of het daarin te stellen vertrouwen). De beoordeling zal, zodra het in antwoord 2 genoemde wetsvoorstel kracht van wet heeft gekregen, geschieden aan de hand van het hiervoor in artikel 44, tweede lid, van de Wrra uitdrukkelijk vastgelegde criterium (is het vervullen van een nevenbetrekking ongewenst met het oog op een goede vervulling van het ambt of op de handhaving van zijn onpartijdigheid en onafhankelijkheid of van het vertrouwen daarin). Het is aan (de voorzitter van) het gerechtshof om te bepalen of in een specifiek geval, gelet op de relevante omstandigheden van het geval, het vervullen van een nevenbetrekking in het licht van bovenstaande criteria al dan niet ongewenst is. Dit geldt in beginsel ook in gevallen waarin de nevenbetrekking van een rechterlijk ambtenaar een politiek vertegenwoordigende functie betreft. In de gevallen waarin de Grondwet bepaalt dat incompatibiliteiten bij wet dienen te worden geregeld (zie de artikelen 57, vierde lid, en 129, vijfde lid) staat het (de voorzitter van) het gerechtshof niet vrij het aanvaarden van het lidmaatschap van de Staten-Generaal respectievelijk provinciale staten of de gemeenteraad in algemene zin te belemmeren. Dit blijkt ook daaruit dat artikel 45 van de Wrra voor functies in vertegenwoordigende organen en andere publiekrechtelijke colleges bepaalt dat een rechterlijk ambtenaar in beginsel in de gelegenheid wordt gesteld om vergaderingen daarvan bij te wonen en daaruit voortvloeiende werkzaamheden te verrichten.

4

Zoals hierboven is toegelicht bij de beantwoording van vraag 3, is de beoordeling of het vervullen van een nevenbetrekking door een rechterlijk ambtenaar in een specifiek geval ongewenst is, voorbehouden aan (de voorzitters van) de gerechtshoven. Als een nevenbetrekking in een specifiek geval als ongewenst wordt aangemerkt, kan de betrokken rechterlijk ambtenaar tegen dit oordeel of (zo lang bovenvermeld

wetsvoorstel nog niet tot wet is verheven) de eventuele waarschuwing in het geval hij zijn nevenbetrekking niet wenst op te geven, beroep instellen bij de Centrale Raad van Beroep. Hierdoor kan door de rechter worden getoetst of het oordeel van (de voorzitter van) het gerechtshof ten aanzien van de (on)gewenstheid van een nevenbetrekking stand houdt in het licht van de wettelijke criteria en het wettelijk stelsel van onverenigbaarheden. Met het oog op het voorgaande zie ik geen reden om hierover in overleg te treden met de opdrachtgevers van de thans in voorbereiding zijnde leidraad.

5

Het kabinet is bezig met de voorbereiding van de formulering van de opdracht aan de staatscommissie Grondwet. In dit verband zal ook worden gezien of de (on)verenigbaarheid van functies met het lidmaatschap van de Eerste en de Tweede Kamer en andere vertegenwoordigende lichamen als mogelijk onderwerp kan worden meegenomen. U zult zo spoedig als mogelijk door mijn ambtgenote van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en mij nader worden geïnformeerd over deze opdrachtverlening aan de staatscommissie Grondwet.